

ÇİMENTO ÜRETİM ELEMANI (SEVİYE 2) ULUSAL MESLEK STANDARDI

Meslek:	ÇİMENTO ÜRETİM ELEMANI
Seviye:	2^I
Referans Kodu:	12UMS0187-2
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası (ÇEİS)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Cam, Çimento ve Toprak Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/ Sayı:	18.01.2012 Tarih ve 2012/08 Sayılı Karar Rev.01: 11.01.2017 Tarih ve 2017/05 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	21.3.2012 - 28240 (Mükerrer) Rev.01: 27/2/2017 - 29992 (Mükerrer)
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye iki (2) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ANZAST: Fırında ısı yüküne karşı dayanıklılık sağlayan iç kaplama malzemesini,

ÇİMENTO: Su ile karıştırıldığında hidrasyon reaksiyonları ve prosesler nedeniyle priz alıp sertleşen bir hamur oluşturan, sertleşme sonrası suyun altında bile dayanımını ve kararlılığını koruyan, inorganik ve ince öğütülmüş hidrolik bağlayıcıyı,

ÇİMENTO ÜRETİM SİSTEMLERİ: Hammade hazırlamak dahil, çimento ürünlerinin üretimi sürecindeki farin üretimi, klinker üretimi (fırın) ve çimento öğütme sistemlerini,

EKED: “Emniyete al, kilitle, etiketle, dene” kısaltmasını,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞ KAZASI: İşyerinde veya işin yürütümünü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olayı,

KKD (KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM): Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

KLİNKER: Yarı mamul çimento malzemesini,

RAMAK KALA OLAY: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini

ifade eder.

1. GİRİŞ

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2) Ulusal Meslek Standardı 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası (ÇEİS) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Cam, Çimento ve Toprak Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2) Ulusal Meslek Standardınının 01 no’lu revizyonu, Çimento Endüstrisi İşverenleri Sendikası (ÇEİS) tarafından yapılmış ve MYK Cam, Çimento ve Toprak Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2), tanımlanmış iş sağlığı ve güvenliği, çevre koruma, kalite ve görev talimatlarına göre; çimento üretim sahalarının sistemlerinin temizlik ve düzenine yönelik işlemleri yürüten, bakım işlemlerine yardım eden ve mesleki gelişim faaliyetlerine katılan meslek elemanıdır.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 9329 (Başka yerde sınıflandırılmamış imalat sektöründe nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

4857 sayılı İş Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yürürlükteki alt mevzuatı.

17/5/1983 tarihli ve 18050 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Koruyucuları Yönetmeliği.

27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik.

24/10/2013 tarihli ve 28801 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik.

29/7/2015 tarihli ve 29429 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İlkyardım Yönetmeliği.

Ayrıca, iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Meslek ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2), çimento üretimi yapılan işletmelerde, hem kapalı fabrika ortamında hem de açık havada, çoğunlukla hareket halinde çalışır. Mesai zamanları, işin gereklerine göre esnektr. Çimento sektöründeki üretim ve saha temizlik, düzenleme işleri sıcak, aydınlık olmayan, gürültü, toz ve gaz, yağ, kimyasallar ile yanıcı, patlayıcı maddelerin bulunduğu ortamlarda olabilir. Üretim ünitelerinin ve ekipmanlarının, üniteye konumuna göre zaman zaman yüksekte ve kapalı yerde çalışma yapılır. Çalışma ortamında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini gerektiren sağlık ve güvenlik riskleri bulunmaktadır. Bu risklerin tamamen bertaraf edilmesi ve önlenmesi için işveren tarafından gerekli önlemler alınır. Risklerin tamamen ortadan kaldırılamadığı durumlarda toplu koruma önlemlerine uygun olarak çalışır, eğer topluma koruma önlemleri uygulanıyorsa işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanımı kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2), 6331 sayılı İSG Kanunu’nun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG, çevre koruma ve kalite önlemlerini uygulamak (Devamı var)	A.1	Çalışma ortamında İSG önlemlerini uygulamak	A.1.1	Çalışma ortamındaki tehlikeli durumları tespit ederek ilgili formlarla İSG işleri ile ilgilenen bölüme bildirir.
				A.1.2	Baret, toz gözlüğü, çelik burunlu ayakkabı, kulaklık, iş elbisesi gibi temel ve yapılacak işlere özgü KKD' leri, talimatlarına göre takar ve/veya giyer ve muhafaza eder.
				A.1.3	Kendisinin KKD ihtiyaçlarını ilgili görevliye/amire bildirir.
				A.1.4	Çalışılacak alanın emniyet şeridi ve uyarı levhalarıyla belirler.
				A.1.5	Çalışılacak alan/alanlarda EKED kurallarına uygun çalışır.
				A.1.6	Sahada işler ve ortamların özelliklerine (kapalı, yüksekte, gürültülü, gazlı ve tozlu, radyoaktif, yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı unsurlar içeren, yüksek basınçlı ekipmanlarla çalışılan ve benzeri ortamlar) uygun fiziki önlemleri alır.
				A.1.7	Sahadaki üretim, bakım ve onarım süreçlerinde, gördüğü İSG ile ilgili ihlal, ihmâl ve hatalı davranışları; eksik, hatalı KKD kullanımını amire bildirir.
				A.1.8	Üretim, bakım onarım sürecinde gözlem ve değerlendirmelerine dayalı olarak İSG ve çevre ile ilgili eksikliklere, sorunlara, potansiyel risklere ve çalışma koşullarını iyileştirmeye ilişkin önerilerini yazılı ve sözlü olarak amire iletir.
		A.2	Acil durum talimatlarını uygulamak	A.2.1	İş sahasında, sağlık ve güvenlik ile ilgili karşılaştığı acil durumlarda, ramak kala olay ve iş kazası halinde prosedürüne uygun şekilde bildirimde bulunur.
				A.2.2	İş ortamında ve üretim sistemleri ile ilgili acil durumlarla ilgili, plan dâhilinde belirlenen önlemleri uygular.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İSG, çevre koruma ve kalite önlemlerini uygulamak	A.3	Çalışılan alanlarda çevre koruma önlemlerini uygulamak	A.3.1	Üretim, bakım ve onarım işlemlerinin gerçekleştirilme sürecinde ortaya çıkan gaz, yağ, kurşun, asit gibi zararlı maddelerin özelliklerine uygun kap ya da yerlerde muhafaza eder.
				A.3.2	Üretim, bakım ve onarım işlemlerinin gerçekleştirilme sürecinde ortaya çıkabilecek zararlı maddelerin çevreye yayılmasını engelleyici çevirme, kapan kurma gibi önlemleri talimatlarına uygun şekilde alır.
				A.3.3	Üretim, bakım ve onarım işlemlerinin gerçekleştirilmesi sonucunda ortaya çıkan zararlı maddeleri ortamdaki temizler.
				A.3.4	Gaz ve sıvı iletim hatlarındaki sızıntı veya kaçaqları amire bildirir.
				A.3.5	Saha atık tasnifi ve/veya bertarafına yönelik işlemleri talimatlara göre uygular.
		A.4	Üretim süreçlerinin iyileştirilmesine ve niteliğinin artırılmasına yönelik önerilerde bulunmak	A.4.1	İşletmenin iş süreçlerinin kalitesi ve iyileştirilmesine ilişkin talimatları uygular.
				A.4.2	Üretim, bakım onarım iş süreçleri dâhilinde gördüğü aksaklıklara yönelik görüş ve önerilerini amirine iletir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	Vardiya değişimi yapmak	B.1.1	Vardiya başında ve sonunda, sahanın temizlik düzeni ve İSG ile ilgili konularda yazılı ve sözlü bilgi alışverişinde bulunur.
				B.1.2	Aldığı bilgilere göre, vardiyasındaki saha organizasyonuna dâhil edilecek işleri belirler.
		B.2	Malzeme, ekipman ve araç-gereçleri düzenlemek	B.2.1	İşler için kullanacağı malzeme, ekipman ve araç-gereç ihtiyaçlarını belirler.
				B.2.2	Çalışmaya başlamadan önce ekipman ve araç gereçlerin çalışır durumda olduğunu güvenli bir alanda kontrol eder, hasarlıysa amirine bildirir.
				B.2.3	Belirlediği malzeme, ekipman ve araç-gereçleri çalışma sahasında hazır bulundurur.
		B.3	Yapılan işlerin kaydını tutmak	B.3.1	Yaptığı işlere ilişkin yapılan iş, gerçekleşen süre, kullanılan malzemeler hakkındaki bilgilerin yetkisi dâhilinde olanları ilgili formlara işler.
B.3.2	Tuttuğu kayıtların arşivlenmesi için ilgisine teslim eder.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Üretim sahalarının temizlik ve düzenine yönelik işlemleri yürütmek	C.1	Genel saha temizliği yapmak	C.1.1	Saha temizlik programını takip eder.
				C.1.2	Programa uygun saha ve elemanlarının (kapalı alanlar, yağlama odaları ve benzeri) temizliklerini, talimatlarına ve yöntemlerine göre yapar.
				C.1.3	Sahadaki kanallar, emiş hatları gibi tahliye hatlarının rutin temizliklerini yapar.
		C.2	Üretim ünitelerinin kritik bölgelerinin temizliğini sağlamak	C.2.1	Sahadaki kirlilik kaynaklarını takip eder.
				C.2.2	Takibine göre, sahada sürekli temizlik gerektiren bölgeleri yöntemlerine göre temizler.
				C.2.3	Çeşitli üretim, bakım, onarım faaliyetlerinde ortaya çıkan, beklenen/beklenmedik kirlilik durumlarına müdahale ederek temizlikleri yapar.
		C.3	Saha düzenini sürdürmek	C.3.1	Kullanılan üretim ve bakım malzeme ve teçhizatının sahadaki stok durumunu takip ederek, ihtiyaçları amire bildirir.
				C.3.2	Saha, malzeme ve teçhizatı belirlenen düzene göre organize eder.
				C.3.3	Revizyonlardan sonra oluşan bakım atıkları ve hurda, anazst ve benzeri çıktıları tasnif ederek belirlenen stok yerlerinde düzenini sağlar.
		C.4	Bakım, onarım, taşıma, kaldırma işlerinde kullanılan ekipman ve teçhizatın bakımını yürütmek	C.4.1	Elle taşıma yapılan ekipmanların ve motorlu ekipmanların yağlama ve bakım ihtiyaçlarının kontrol ve takibini yapar.
				C.4.2	Elle taşıma yapılan ekipmanları ve motorlu ekipmanları, ihtiyaçlarına göre yağlar.
				C.4.3	Kullanılan el aletleri ve teçhizatın bakım ve kullanıma hazır tutulmasına yönelik işlemleri yapar.
C.4.4	Revizyonda kullanılan üretim ekipmanlarının, revizyon sonrasında talimatlarına uygun olarak basit bakımını yapar.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	D.1	Kişisel mesleki gelişimini sağlamak	D.1.1	Eğitim ihtiyaçlarına göre ilgili birim veya kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitim programlarını izleyerek katılım sağlar.
				D.1.2	Meslek ve sektördeki gelişmeleri ilgili kaynaklardan izleyerek çalışmalarına yansıtır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Anahtar takımları (açığağız, karga burun, alyan, lokma takımı ve benzeri)
2. Aydınlatma cihazları (seyyar lamba, projektör ve benzeri)
3. Bilgisayar
4. Çekici ve taşıyıcılar (el arabası, transpalet, calaskal ve benzeri)
5. İletişim cihazları (telsiz, telefon ve benzeri)
6. Kişisel koruyucu donanım (iş elbisesi, baret, eldiven, gözlük, emniyet kemeri ve kilidi, gözlük -taşılama, toz, asetilen, plazma ve benzeri-, kulaklık, siperlik, yanmaz tulum ve benzeri)
7. Saha içi taşıt araçları
8. Saha temizleme araçları(fırça, süpürge, vakum temizleyici, endüstriyel elektrik süpürgesi, faraş ve benzeri)
9. Temel el aletleri (balyoz, çekiç, keser, kerpeten, tornavida, testere ve benzeri)

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgi ve becerisi
2. Atıkların sınıflandırılmasına ilişkin temel bilgi
3. Bilgisayar kullanma becerisi
4. Çimento üretim sahalarında çevre koruma bilgi ve becerisi
5. Çimento üretim sahalarında İSG bilgi ve becerisi
6. Çimento üretim sahalarında kullanılan ekipmanların koruyucu bakımı bilgi ve becerisi
7. Çimento üretim sistemleri ile sahalarda kullanılan ekipmanlarda temel elektrik bilgisi
8. Çimento üretim sistemleri ile sahalarda kullanılan ekipmanlarda temel mekanik bilgisi
9. Çimento üretim sistemleri ile sahalarda kullanılan makineler ve ekipmanlara dair temel bilgi
10. Çimento üretimi sahalarına ilişkin mesleki terimler bilgisi
11. Çimento üretiminde, üretim ortamı temizleme ve düzenlemeleri bilgi ve becerisi
12. Çimento üretimine dair temel bilgi
13. El ve göz koordinasyonu becerisi
14. Hijyen kuralları bilgisi
15. Kayıt tutma becerisi
16. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler ve temel çalışma mevzuatı bilgisi
17. Mesleki kapsamda problem çözme becerisi
18. Sahada süreçleri ve yönlendirmeleri izleme becerisi
19. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
20. Temel ilkyardım bilgi ve becerisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Acil ve stresli durumlarda sakin ve soğukkanlı davranmak
2. Araç, gereç ve ekipman kullanımına özen göstermek
3. Çalışma ortamında çevre koruma kurallarına istisnasız uygun davranmak
4. Çalışma ortamında düzenli olmak
5. Çalışma ortamında İSG kurallarına istisnasız uygun davranmak
6. Çalışma ortamında iş disiplinine sahip olmak
7. Çalışma ortamında kendisinin ve diğer çalışanların güvenliğini gözetmek
8. Çalışma zamanını verimli kullanmak
9. Çimento üretim sahalarında kalite önlemlerine uymak
10. Çimento üretim sahasında sorunların çözümünde kural ve yönlendirmelere uymak
11. Çimento üretimi saha işlemlerinde detaylara özen göstermek
12. Çimento üretimi saha işlemlerinde dikkatli gözlem yapmak
13. Çimento üretimi saha işlemlerinde sabırlı olmak
14. İş organizasyonuna uymaya önem vermek
15. İş yeri çalışma prensiplerine istisnasız uygun davranmak
16. Kaynak kullanımında verimli olmak
17. Kişisel mesleki gelişimine önem vermek
18. Risklere karşı öngörülü ve duyarlı olmak
19. Saha temizlik ve düzenleme programlarını aksatmadan sürdürmek
20. Sahada çalıştığı personel ve yöneticilerle etkin iletişim kurmak
21. Uyarı ve eleştirilere açık olmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Çimento Üretim Elemanı (Seviye 2) meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.”